

Bohoslužby Olomouc 23.4.2023

1. čtení: Lukáš 5, 1 - 11

Text kázání: Jan 21, 1 - 14

Slyšeli jsme dnes v prvním i druhém biblickém čtení dva oddíly s podobným dějem. Je mezi nimi časové rozpětí 3 let. Tří let Ježíšova působení na této zemi. Jejich hlavními aktéry jsou galilejští rybáři – pozdější Ježíšovi učedníci – a Ježíš. Na Jeho příkaz se oba bezvýsledné noční rybolovy proměňují nečekaně bohatým úlovkem. Užaslý Šimon Petr v Lukášově příběhu dokonce Ježíše prosí: *“Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný”*, aby vzápětí uslyšel jeho pozvání: *“Neboj se, od této chvíle budeš lovit lidi.”* Tento zážitek tak stojí na začátku povolání učedníků k následování Ježíše. *„Přirazili s lodmi k zemi, všechno tam nechali a šli za ním.”* Tak uzavírá svůj příběh evangelista Lukáš.

Janův příběh popisuje už třetí setkání učedníků s **Ježíšem vzkříšeným**.

Co všechno se s nimi událo mezi těmito dvěma rybolovy! Prožili se svým Mistrem tři léta v jeho blízkosti, naslouchali jeho kázáním, byli bezprostředními svědky jeho služby lidem, jeho uzdravujících a odpouštějících moci, čerpané z modlitebního spojení s nebeským Otcem. Ale byli také svědky množících se útoků a nenávisti ze strany farizeů a zákoníků, vrcholící jeho zajetím, křivým obviněním, nespravedlivým odsouzením a ukřižováním na Golgotě. **Ježíš už teď není fyzicky s nimi** – tato zkušenost je poznamenala strachem, pochybnostmi i nedůvěrou, kterou nedovedla rozptýlit ani skutečnost jeho vzkříšení. Ježíšovi nejbližší podléhají bezradnosti, v jejich mysli se možná vynořují nevyslovené otázky: „Co teď? K čemu to vlastně všechno bylo? Co si máme počít dál?“ Nejistota, bezradnost, prázdnota, pochybnosti a strach dovedou člověka pořádně sevřít! Šimon Petr to řeší radikálním rozhodnutím: *„Jdu lovit ryby!”* A ostatní se ochotně připojují: *“I my půjdeme s tebou.”* Vracejí se k práci, na kterou byli zvyklí, kterou umí. K tomu, co se jim kdysi osvědčilo a zajišťovalo jejich obživu. **Ztratili pohled na Ježíše** a tak se jim návrat ke starému způsobu života jevil jako jediné rozumné východisko. **Zapomněli** na to, jak Ježíš každého z nich osobně povolal, s jakou radostí a nadšením opustili všechno a šli za ním.

Jejich rozhodnutí nám připomíná, že i my dnes se můžeme dostat do stejné krize. Stačí na to třeba nějaké tíživé vnější okolnosti, zklamání v lidech, pocit, že jsme lhostejní jim i Pánu Bohu, únava, přetíženost, starosti, samota – a jsme také v pokušení **zapomenout, co všechno už jsme s Ježíšem prožili**, a vrátit se z Jeho blízkosti, prožívané v modlitbách, slyšeném Slovu, ve společenství bratří a sester, k běžnému způsobu života. Cesta víry, cesta následování Ježíše, není něco samozřejmého, daného automaticky pro celý život. To je každodenní zápas o poslušnost Božího Slova, hledání Jeho vůle v konkrétních praktických situacích všedních dnů. V tomto zápase, který vedeme sami se sebou, můžeme někdy prohrávat a vracet se do života, ve kterém Ježíš ztrácí své místo.

Jaký byl pro učedníky výsledek tohoto návratu?: **„Té noci však nic neulovili,”** sděluje evangelista Jan. I v Lukášově příběhu zazní z úst Šimona Petra podobně smutné konstatování: *„Mistře, namáhali jsme se celou noc a nic jsme nechytili.”* Celonoční pracovní nasazení učedníků - i to je nám blízké v dnešní době, nutící člověka k maximálnímu pracovnímu vytížení a nasazení, s minimem volného času a se snahou obstát v narůstající konkurenci. Tím větší je pak zklamání z nulového výsledku. Návrat učedníků byl totiž **návratem k prázdným sítím**. Chtěli zapomenout na to, co prožili a vrátit se k tomu, co bylo kdysi náplní jejich života. Ale ono to nefunguje. Promarněná noc. Její tma překrývá učedníky i duchovně, protože s nimi není jejich Pán, nejednají v jeho jménu a pověření, ale ve své režii. A tak jejich úsilí končí nezdarem. To se může stát i dnes, když se v koloběhu života, řízeného jen vlastní aktivitou, zkušenostmi a schopnostmi, náhle objeví vnitřní prázdnota, nezodpovězené otázky po smyslu života. Když začne chybět pokoj duše, jistota, že se mohou spolehat i na někoho mocnějšího, než jsem já sám/sama.

Ale po promarněné noci nastává rozednění. **„Když začalo svítat, stál Ježíš na břehu, ale učedníci nevěděli, že je to on.”** Ježíš nás **předchází i tam, kde ho ještě nejsme schopni svým vnitřním zrakem rozpoznat**, kdy nepočítáme s jeho mocí a pomocí. Přichází za námi do únavy naší lidské práce, do často marné námahy a shonu. Přichází tam, kde jsme od něho

vzdálení, zaujati jen svými starostmi a úsilím, kde spoléháme na vlastní síly a možnosti. Přichází, a nic nám nevnucuje, ani nevyčítá. Naopak, chce si nechat posloužit výsledky našeho lidského úsilí: „*Přátelé, nemáte něco k jídlu?*“ ptá se učedníků. Je to **otázka po smyslu jejich konání**. „Byla k něčemu ta vaše práce? Máte něco, co přinášíte na hostinu?“ – a oni odpoví - poctivě, a pravdivě: **“nemáme”**. Stojí před ním tak jako před třemi roky, a tak jako my po dvou tisíciletích, **s prázdnýma rukama**. „Nemáme nic. Naše úsilí se nám zdá marné. Nevíme, k čemu to všechno bylo.“

Možná je ale i taková zkušenost potřeba, abychom mohli zaslechnout výzvu: „*Hodte síť na druhou stranu. Ta druhá strana bude ta pravá*“. Někdy stačí pootočit se, obrátit či změnit úhel pohledu, nebo to **zkusit znovu**. Jen se **nenechat odradit** marností svého úsilí, nepropadnout pocitu, že je naše snaha zbytečná.

Ježíš čeká, jestli se mu přiznáme a budeme stát o jeho pomoc, jestli ho přizveme do své situace. **Pokora, důvěra v jeho Slovo** a ochota je **poslechnout**, je v tomto příběhu, i v našem životě klíčem ke štědrému Božímu obdarování. Kolikrát za tu noc už učedníci bezvýsledně vrhali síť stejným směrem. Teď mimořádně velký úlovek 153 velkých ryb otevírá milovanému učedníku (Janovi) srdce i oči pro poznání Ježíše. „**To je Pán!**“ říká Petrovi. Čekali bychom, že Ježíše pozná první Petr, ten podnikavý vůdce, odvážný a rozhodný mluvčí skupiny, který dokázal u Cesareje Filipovy za všechny tak jasně formulovat vyznání. „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého“. Tady jej poznává nejprve ten, který mu byl **nejblíže srdcem**. A bývá to tak dodnes. **Poznání skrze lásku, citem, bývá rychlejší než logická úvaha**. Petr si musí nechat posloužit svým citlivějším druhem, aby poznal, že ten neznámý na břehu je jejich Pán. Ale zase je to Petr, který z tohoto poznání **hned vyvodí důsledky**. Jeho **chladná rozvaha je první při činu**. Nečeká, až loď dopluje k břehu, rychle si přehodí plášť a brodí se k Ježíši vodou. Z jeho dřívější užaslé prosby „*odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný*“, vyrostla teď touha být svému Pánu co nejrychleji nablízku.

Petr i Jan, cit i rozhodná, racionální odvaha se potřebují, aby bylo učiněno opravdu všechno. Ani v církvi či ve sboru nemají různě obdarovaní jedinci stát proti sobě jako rivalové v zápase o prvenství nebo o správnost způsobů či projevů víry. Mají spolupracovat, doplňovat se a vzájemně obohacovat sebe i společenství, protože se potřebují a každý svým obdarováním může přispět k poznání a službě našemu společnému Pánu.

Když vstoupili na břeh, spatřili ohniště a na něm rybu a chléb. Ježíš jim řekl: „*Pojďte jíst!*“ A nikdo se ho neodvážil zeptat „*Kdo jsi?*“ Věděli, že je to Pán.

Pán nejen obnoví své povolání, nejen nás bohatě obdaruje. Zve nás také ke svému stolu, který je jedinečný a nedá se ničím zaměnit. Zde nás hostí **ze svého** a ujišťuje svým odpuštěním. Učedníkům nerozdává z toho, co ulovili. Ta ryba a chléb byly připraveny daleko dřív, než přišli s úlovkem. **Kristův stůl je připraven bez našeho přičinění**. Řecké slovo „ichtys“, ryba, je navíc kryptogram, který skrývá počáteční písmena vyznání „**Ježíš Kristus, Boží, Syn, Spasitel**“. On nám dává pokrm ze sebe samého, On je ten pravý chléb i ta ryba. Dává nám sám sebe, abychom měli život a měli ho v hojnosti. Abychom v síle tohoto pokrmu se mohli vracet ke svým denním úkolům i ke službě Ježíšových učedníků v jistotě, že na nic nejsme a nemusíme být sami. Tak to prožíváme u každého slavení Večeře Páně.

Ve chvíli, kdy je Ježíš hostitelem svých učedníků, už všichni vědí, že je to Pán. Poznali ho – tak jako emauzští – v lámání chleba. Poznali, že je živý a že s nimi jedná. Tak jako kdysi, když je po prvním zázračném rybolovu povolal za své učedníky. A tato jistota je základem jejich i naší otřesené víry, má budovat nové radostné společenství s ním. Tato jistota povede Kristovy učedníky do světa a dá jejich svědectví radostnost, sílu a věrohodnost.

„I v čase unaveném, ať jak chce, ubíjí, Ježíš nás volá jménem – jak tenkrát Marii.

K všem smutným mořím světa jde znovu Petrův Pán. I nám zní jeho věta: “Pojď za mnou! Nebud’ sám!” S ním nejsou prázdné sítě, s ním není marný lov. On znovu potěší tě, když zní hlas Jeho slov, když jeho oheň hoří pro Petra, jímž jsi sám. Jsi viděn na svém moři, jsi stále milován. On znovu láme stále svůj chléb všem hladovým. Je živ. Má slávu krále. Je s námi. A my s ním.“